

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/72/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4216213149
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Pogranová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4216213149.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Pogranovej a sudcov JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s. so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, Bratislava, IČO: 50 361 368, proti žalovanej: C. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XXX, C. K., občan SR, o zaplatenie 5.752,89 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 10Csp/50/2016-132 zo dňa 30. októbra 2017 v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o náhrade trov konania, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec v týchto častiach v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Komárno ako súd prvej inštancie rozhodol tak, že : Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 5 752,89 eur, úroky vo výške 639,07 eur spolu s 5,25 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 5 752,89 eur od 01.05.2016 do zaplatenia, poplatky vo výške 4,42 eur, to všetko v pravidelných mesačných splátkach po 30 eur splatných vždy do 25. dňa každého mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku až do úplného zaplatenia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Vo zvyšku súd žalobu zamietal. Žalobca má nárok na náhradu trov konania vo výške 41,53%. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 52 ods.1,2, § 53 ods.1,5, § 54 ods.1,2, § 517 ods.1,2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len OZ), § 3 Nar. vl. SR č. 87/1995 Z. z., § 261 ods.6 písm. d), § 497, § 497, § 499, § 502 ods.1 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1, 2 písm. f), i), j), k), § 11 ods.1 písm. a),b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. tým, že žaloba žalobcu bola čiastočne dôvodne podaná. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca (pôvodne Poštová banka a.s.) sa žalobou doručenou súdu dňa 08.08.2016 domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu sumu istiny vo výške 5752,89 eur, zmluvného úroku vo výške 639,07 eur, úrokov z omeškania vo výške 2640,98 eur, úrokov zo zostatkov nesplatennej istiny vo výške 19 % ročne zo sumy 5752,89 eur od 01.05.2016 do zaplatenia, zákonným úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 5752,89 eur od 01.05.2016 do zaplatenia, poplatkov 4,42 eur a náhradu trov konania. Dňa 13.06.2017 došlo k uzavretiu zmluvy o postúpení medzi pôvodným veriteľom (Poštová banka a.s.) a žalobcom. Žalobu odôvodnil skutkovým tvrdením, že jeho právny predchodca so žalovanou dňa 25.03.2011 bola uzatvorená zmluva o úvere č. 7016068488, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 7000 eur. Tento sa žalovaná zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach po 172,07 eur počas 72 mesiacov. Keďže po čerpaní úveru žalovaná porušila svoje zmluvné povinnosti, poskytnutý úver riadne a včas nesplácala ku dňu 09.06.2014 vyhlásil poskytnutý úver za predčasne splatný. Ku dňu predčasného zosplatenia

pohľadávka žalobcu bola vo výške 6396,38 eur pozostávala z dlžnej istiny vo výške 5752,89 eur, úroku vo výške 639,07 eur a bankových poplatkov vo výške 4,42 eur. Titulom náhrady trov konania si uplatnil náhradu zaplateného súdneho poplatku a náhradu trov právneho zastúpenia. Žalovaná sa na pojednávanie dostavila, uviedla, že uznáva pohľadávku žalobcu, zmluvu podpísala, chcela znížiť splátky, keď odchádzala do dôchodku, avšak v banke jej uviedli, že sa to nedá. Poberá dôchodok vo výške 268 eur, manžel 260 eur, za nájom platia sumu 250 eur, 30 eur mesačne dajú na lieky, žalovanú sumu by vedela splácať po 20-30 eur mesačne. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že dňa 25.03.2011 uzatvorili strany sporu úverovú zmluvu č. 7016068488. Na základe tejto zmluvy žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 7000 eur. Tento úver sa žalovaná zaviazala splácať v 72 mesačných splátkach po 172,07 eur v období od 20.04.2011. Úroková sadzba bola v zmluve dojednaná vo výške 19 % ročne, pričom RPMN bola v zmluve ustálená vo výške 20,74 % pri priemernej RPMN vo výške 11,64 %. Celková výška nákladov spotrebiteľa bola 4725,31 eur. Dátum konečnej splatnosti úveru bol stanovený na deň 20.03.2017. Neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky účinné od 02.11.2010. Žalovaná zmluvné povinnosti vyplývajúce mu z úverovej zmluvy riadne neplnila, preto žalobca využil svoje právo v zmysle zmluvy o úvere o obchodných podmienok a ku dňu 09.06.2014 vyhlásil svoju pohľadávku titulom úveru za splatnú (list žalobcu zo dňa 09.06.2014, ktorú listinu vychádzajúc z predloženej kópie doručenky žalovaná si v odbernej lehote neprevzala). Žalobca svoju pohľadávku ku dňu predčasného zosplatnenia úveru vyčíslil na sumu vo výške 6396,38 eur, ktorá pozostávala z dlžnej istiny vo výške 5752,89 eur, úroku vo výške 639,07 eur a bankových poplatkov vo výške 4,42 eur. Lehotu na zaplatenie dlžnej sumy žalobca určil na 10 dní od doručenia výzvy. Žalovaná dlžnú sumu titulom predčasne zosplatneného úveru neuhradila, keď z predloženého výpisu z úverového účtu mal súd preukázané realizované transakcie na tomto účte. Ďalej uviedol, že predmetom konania v tejto veci bol záväzok žalovanej, ktorý vznikol z úverovej zmluvy. I keď sporná zmluva predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka) predmetná zmluva je súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovanú je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka) a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah založený zmluvou o úvere aplikoval súd ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností) ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv). V tejto súvislosti súd upriamuje pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.4.2015 (sp. zn. 3MCdo/14/2014), podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou spĺňa charakteristiku štandardných spotrebiteľských zmlúv, ktorých základnou črtou je, že sú pripravené pre spotrebiteľa vopred a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny pred ich uzatvorením. Súčasťou zmluvy sú tiež všeobecné obchodné podmienky - úverové zmluvné podmienky, ktoré žalovaná ako dlžník ovplyvniť nemôže, sú pripravené vopred a pre veľký počet spotrebiteľov. Súd preskúmaním zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. ohľadom zákonných náležitostí zmluvy zistil, že preskúmaná zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje správne údaje. Keďže žalovanej bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 7000 eur, pričom žalovaná vychádzajúc zo žalobcom predloženého výpisu čerpania, splátok a úhrad titulom úveru uhradila len časť a to sumu 4773,01 eur, suma 279,72 eur bola započítaná na poplatky, suma 3246,18 eur na zmluvné úroky a suma 1247,11 eur na úroky z omeškania. Preto súd žalobcovi priznal sumu 5752,89 eur titulom istiny, úroky vo výške 639,07 eur (zmluvný úrok do vyhlásenia splatnosti) + poplatky za upomienky vo výške 4,42 eur. Taktiež súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 5752,89 eur od 01.05.2016 do zaplatenia, ku ktorému dňu už žalovaná bola v omeškaní s plnením dlhu. Žalobcom uplatnený úrok z omeškania je v súlade s § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Lehotu na plnenie súd určil v súlade s § 232 ods. 4 CSP, keď vyhovel žiadosti žalovaného o možnosť zaplatiť dlžnú sumu v mesačných splátkach po 500 eur pod následkom

straty výhody splátok. Uvedenú výšku splátky súd považoval za primeranú osobným, majetkovým a zárobkovým pomerom žalobcu, výške dlžnej sumy a lehote splácania pri stanovenej mesačnej splátke, pričom uloženie povinnosti zaplatenia dlžnej sumy v splátkach a ich výška s ohľadom na postavenie obchodnej spoločnosti žalobcu na finančnom trhu nijako neohrozí jeho ďalšie podnikateľské aktivity a ani vážne nezasiahne jeho majetkovú sféru. Vo zvyšnej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 2640,98 eur (nebolo jasné ako boli tieto vypočítané, z akej sumy, za aké obdobie) a čo sa týka zmluvného úroku vo výške 19 % ročne zo sumy 5752,89 eur súd v tejto časti považoval žalobu za nedôvodnú, keď vychádzajúc z ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. z úradnej povinnosti prihliadol na existenciu skutočností oslabujúcich nárok veriteľa voči spotrebiteľovi. V tejto súvislosti súd dospel k záveru, že žalobca má nárok na zmluvný úrok len do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (ktorej zmysel spočíva v predčasnom zosplatnení záväzku dlžníka z dôvodu porušovania zmluvných povinností dlžníkom), pretože týmto jednostranným právnym úkonom sa pohľadávka veriteľa predčasne stáva splatnou v celom rozsahu. Vzhľadom aj na účel zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnuté peňažné prostriedky, vyhlásením splatnosti úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, stratil žalobca právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej. Podľa názoru súdu dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj z úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. V danej veci žalobca pristúpil k vyhláseniu splatnosti úveru a tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. V tejto súvislosti súd poukazuje i na ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa zmluvné dojednanie, ktoré by zaväzovalo žalovaného k plateniu zmluvných úrokov aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru odchyľovalo od zákona v neprospech spotrebiteľa, pretože by zhoršilo jeho postavenie. S poukazom na uvedené súd (postupujúc podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z.) žalobu v časti uplatneného zmluvného úroku za obdobie odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru do zaplatenia zamietol. Súd dopĺňa, že v žiadnom prípade nejde o poskytovanie nepatričnej ochrany nepoctivým dlžníkom, ale jeho záver vyplýva z výkladu vyššie citovaných ustanovení právnych predpisov a na podporu svojej právnej argumentácie súd poukazuje i na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.09.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14, kde ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný výklad rozhodnutia krajského súdu, keď po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru.

Podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. O výške náhrady trov konania rozhodne súd obsadený súdnym úradníkom samostatným uznesením v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP.

2. Uvedený rozsudok súdu prvej inštancie včas podaným odvolaním napadol žalobca v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o náhrade trov konania s poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g) a h) CSP. Namietal, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné. Uviedol, že základom odôvodnenia súdneho rozhodnutia sú tie tvrdenia, ktorými súd popiera svoj záver. Požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia súdu sú požiadavky na argumentáciu v odôvodnení, pričom ide o také pravidlá argumentácie, ktoré musia byť dodržané v každom súdnom rozhodnutí. Mal za to, že nedostatočným odôvodnením súdneho rozhodnutia súd porušil práva žalobcu vychádzajúce z článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky s poukazom na rozhodnutie II.ÚS 117/07. Uviedol, že právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutie súdu boli odôvodnené a presvedčivé s poukazom na rozhodnutia III.ÚS 311/01, III.ÚS 107/07, IV.ÚS 14/07, III.ÚS 311/07, I.ÚS 265/05, I.ÚS 33/2012, III.ÚS 199/09, Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. IV.ÚS 1551/08, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/25/2007, Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 114/08, IV. ÚS 252/04, sp. zn. II.ÚS 85/06, Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 96/94, II.ÚS 380/2013. S poukazom na bod 11 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie žalobca uviedol, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu súd vychádzal, keď uzavrel záver, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Je zrejmé, že súd a akýkoľvek štátny orgán SR má postupovať na základe a v medziach zákona, čo zaujatím takéhoto právneho názoru súdu bez podpory právnym predpisom zjavne naplnené nebolo. Pokiaľ by uvažoval o tom, že otázka nároku na zmluvný úrok po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru mala byť zodpovedaná uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/143/1998 tak, ako to uvádza súd v odôvodnení, s

týmto záverom sa ale nemožno stotožniť, nakoľko ide o rozhodnutie, ktoré nevyhovuje potrebám súčasného právneho stavu, keďže po jeho vydaní došlo k vstupu SR do EÚ a následne k implementácii relevantných smerníc do nášho právneho poriadku, ako aj k vydaniu nových právnych predpisov, ktoré sú pre danú oblasť regulácie smerodajné. Poukázal napríklad na ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého „Spotrebiteľ má právo kedykoľvek počas doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne splatiť pred dohodnutou lehotou splatnosti. V takom prípade je spotrebiteľ povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia.“ Výkladom a contrario v prípade ak dôjde k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru veriteľom pre porušenie platobnej disciplíny dlžníka, veriteľ by mal mať rovnako zachované právo na vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutým úrokom až do okamihu splatenia úveru. Taktiež poukázal na to, že rozhodovacia prax v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru je rôznorodá, čo nie je v súlade s princípom právneho štátu, ktorého obsahom je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď, napr. rozhodnutie I.ÚS 87/93, PL ÚS 16/95, II.ÚS 80/99, III.ÚS 356/06. Ďalej uviedol, že v prípade zmluvného úroku zastáva názor, že ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy. Uvedené znamená, že takéto plnenie je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa, žalobcu za poskytnutie predmetného úveru. S poskytnutím úveru bol teda spätý aj nárok žalobcu na zmluvné úroky, pričom žalovaný si bol tohto nároku vedomý a svojím podpisom zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazal uhrádzať. S poukazom na ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka uviedol, že uvedené znenie tohto zákonného ustanovenia upravuje obdobie, za ktoré má veriteľ nárok na zmluvný úrok. Už z jazykového výkladu je zrejmé, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Zosplatnenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. V prípade, ak by veriteľ úver nezosplatnil, dlžník by bol povinný platiť dlžné úroky. Ak je teda dlžník povinný platiť zmluvné úroky v prípade, ak platí úver v splátkach, odporuje logickému výkladu, aby bol toho oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti. Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatnenie úveru. Táto povinnosť zásadne trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. V zmysle vyššie uvedeného s ohľadom na bod 6.4. Obchodných podmienok uviedol, že je nepochybné, že úročenie úveru zmluvnou úrokovou sadzbou od jeho poskytnutia až do úplného splatenia bolo úmyslom žalobcu a žalovanému musel byť tento zámer vzhľadom na formuláciu jasný. S obchodnými podmienkami úveru sa žalovaný oboznámil a vyjadril s nimi súhlas, čo potvrdil svojím podpisom na zmluve. Tento záver konštatoval vo svojom rozhodnutí aj Najvyšší súd ČR rozsudkom sp. zn. 32Cdo/3830/2014. Vzhľadom na fakt, že k vráteniu celej poskytnutej istiny doposiaľ nedošlo, nedošlo ani k zániku dohodnutého záväzku žalovaného, v zmysle ktorého je povinný naďalej uhrádzať zmluvne dohodnuté úroky. Možno zhrnúť, že v prípade zmluvného úroku ide de facto o odmenu veriteľa za poskytnutie úveru, pričom v uvedenom prípade k vráteniu plnej výšky úveru zo strany žalovaného doposiaľ nedošlo, na základe čoho je žalobca naďalej oprávnený aj na zaplatenie tejto položky. Ad absurdum v prípade nepoctivého dlžníka by tento zo špekulatívnych dôvodov mohol bezprostredne po čerpaní úveru pristúpiť k neplateniu dohodnutých splátok, čím by spôsobil predčasnú splatnosť úveru a vyhol by sa tak plateniu dohodnutých zmluvných úrokov v sadzbe určenej trhovými mechanizmami. Nepoctivý dlžník by tak bol viazaný iba na platenie výhodnejších úrokov z omeškania v právnych predpisoch regulovanej výške úrokovej sadzby a súd by zároveň takejto nepoctivosti poskytoval ochranu. Tiež nesúhlasí s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa. Keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovaného. Dal do pozornosti súdu ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a uviedol, že dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Najvýraznejšie tieto odlišnosti demonštruje skutočnosť, že aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať úroky dohodnuté v zmluve, na druhej strane úroky z omeškania môže požadovať pri omeškaní dlžníka aj v prípade bezodplatnej pôžičky. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Zároveň uvádza, že zosplatnením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale dochádza k

zmene obsahu záväzku. Ďalej uviedol, že napriek judikovanému právu v oblasti zmluvného úroku a jeho uplatňovania po zosplatnení úveru v rozhodnutiach Ústavného súdu IV 476/2012 a Najvyššieho súdu sp.zn.4Obo/143/1998, nie je na pôdach okresných súdov ustálená súdna prax v ich uplatňovaní. S poukazom na bod 10. odôvodnenia rozsudku súdu uviedol, že podľa právneho názoru žalobcu sa toto rozhodnutie zakladá na omyle v dokazovaní, keď žalobca požadoval sankčné úroky za obdobie od 10.06.2013 do 30.04.2016 v rámci vyčíslenej sumy 2.640,98 Eur, ktorú však súd bez ďalšieho napadnutým rozhodnutím zamietol. Žalobca v predmetnom konaní uplatňoval aj nárok na zaplatenie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania od 01.05.2016 do zaplatenia z dôvodu, že žalobca si v žalobe uplatnil vyčíslené zmluvné úroky a úroky z omeškania vypočítané do dňa vyhotovenia listiny aktuálny stav úveru, t. j. do dňa 30.04.2016. Nakoľko súd žalobu v časti vyčíslených úrokov a úrokov z omeškania zamietol, súd týmto žalobcovi odňal jeho právo na úrok z omeškania vo výške 5,25 % p.a. z istiny odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia, t. j. odo dňa 10.06.2014 do 30.04.2016. Z uvedeného dôvodu je rozhodnutie súdu arbitrárne a neudržateľné. Platnosť či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len so zreteľom na okolnosti, ktoré existovali v čase jeho vzniku. Pokiaľ ide o aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka na plynutie premičacej doby, resp. aplikáciu ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa poukázal na skutočnosť, že článkom II. bod 1. zákona č. 102/2014 Z. z. došlo k novelizácii ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zároveň článok II. bod 7. zákona č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa došlo k prijatiu § 879p Občianskeho zákonníka, ktorý zakotvil nepriamu retroaktivitu pre ustanovenia § 53 ods. 4 písm. s) a t), § 53 ods. 7. a § 614a. Ustanoveniami § 53 ods.4 písm. s) a t), § 53 ods.7 a 614a sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 13. júnom 2014, vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 13. júnom 2014 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 12.júna 2014, ak nie je ustanovené inak. Podľa článku XIV zákona č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákona nadobudol účinnosť 01.05.2014, okrem článku I., článku II., bod 2. až 8., článku III., článku V. bod 2., článku VI., článku VIII. bod 2., 4. až 6., bod 8. až 10., 19. až 24., 28., 31. a 36., článku XII. bod 1. až 5., 12., 15. a 16., ktoré nadobúdajú účinnosť 13.06.2014 a článku II., bod 1., ktorý nadobúda účinnosť 01.04.2015. Z uvedeného vyplýva, že na ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa vzťahuje zákaz retroaktivity a teda nie je možné toto ustanovenie aplikovať na vzťahy, ktoré vznikli pred 01.04.2015, v opačnom prípade by došlo k porušeniu základných princípov nášho právneho poriadku. Na všetky úverové vzťahy, ktoré vznikli pred 01.04.2015 je nevyhnutné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže zákonodarca až s účinnosťou 01.04.2015 určil výnimku, že spotrebiteľské úverové vzťahy sa spravujú ustanovenia Občianskeho zákonníka s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27. marca 2013 sp. zn. 6MCdo/4/2012. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 23Cdo/1201/2009 uviedol, že súd je povinný skúmať konkrétne okolnosti uzatvorenia zmluvy, aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nie je možné chápať ako obranu jeho ľahkomyselnosti a nezodpovednosti. Žalobca uzavrel zmluvu dobrovoľne, bez pripomienkovania a nátlaku. V tejto súvislosti poukázal aj na odlišné stanovisko sudcu a zároveň podpredsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky JUDr. Milana L'alfíka. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne, aby vyhovel žalobe žalobcu v celom rozsahu a zaviazal žalovaného zaplatiť mu náhradu trov konania.

3. Vyjadrenie žalovanej k podanému odvolaniu žalobcu podané nebolo.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) a dospel k záveru, že je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 389 ods.1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods.1 CSP.

5. Podľa § 389 ods.1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

6. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia 389 ods.1 písm. b) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou

ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Povinnosť súdov rozhodnutie odôvodniť v súlade s vyššie citovaným ustanovením je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z článku 36 a nasledujúcich Listiny základných práv a slobôd, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003).

7. Odvolací súd v danej právnej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní v danej právnej veci neriadil vyššie uvedenými zásadami právneho štátu.

8. Z obsahu spisu v danej právnej veci vyplýva, že predmetom konania je žaloba žalobcu zo dňa 08.08.2016, ktorou sa žalobca domáhal zaplata istiny vo výške 5 752,89 eur, úrokov vo výške 639,07 eur, úrokov z omeškania vo výške 2 640,98 eur, úrokov zo zostatku nesplatennej istiny, t. j. zo sumy 5 752,89 eur vo výške 19 % p. a. zo sumy 5 752,89 eura od 01. 05. 2016 do zaplata, úrokov z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 5 752,89 eur od 01. 05. 2016 do zaplata, poplatkov vo výške 4,42 eur a to všetko titulom neuhradeného zostatku úveru zo zmluvy o úvere č. 7016068488, ktorú uzatvoril so žalovanou dňa 25. 03. 2011, ktorej súčasťou boli Všeobecné obchodné podmienky a Obchodné podmienky, Sadzobník poplatkov, podľa ktorej zmluvy žalobca ako veriteľ poskytol žalovanej ako dlžníkovi úver vo výške 7 000 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v 72 mesačných splátkach po 172,07 eur, so splatnosťou 1. splátky dňa 20. 04. 2011 a poslednej splátky dňa 20.03.2017 so splatnosťou splátok k 20. dňu v mesiaci. Úroková sadzba bola v zmluve dohodnutá vo výške 19 % ročne, RPMN bola v zmluve ustálená vo výške 20,74 % a priemerná RPMN vo výške 11,64 %. Celková výška nákladov spotrebiteľa bola 4 725,31 eur. Žalovaná od uzavretia zmluvy po vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru poskytnutý úver splatila len čiastočne. Žalobca si uplatnil právo požadovať predčasné splatenie istiny z úveru a ku dňu 09. 06. 2014 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Uviedol, že žalovaná celkom uhradila sumu 4.773,01 eur, z ktorej bola započítaná suma vo výške 279,72 eur na poplatky, suma vo výške 3.246,18 eur na zmluvné úroky a úroky z omeškania a suma 1.247,11 eur na istinu. Dlh žalovanej špecifikoval žalobca ako : - istina vo výške 5 752,89 eur, - úroky vo výške 639,07 eur (úroky a úroky z omeškania odo dňa uzavretia zmluvy do 09.06.2014), - úroky z omeškania vo výške 2.640,98 eur (úroky a úroky z omeškania po 09.06.2014 do 30.04.2016), úroky zo zostatku nesplatennej istiny, t.j. sumy 5.752,89 eur vo výške 19 % p. a. od 01.05.2016 do zaplata, -úroky z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 5.752,89 eur od 01.05.2016 do zaplata, - poplatky za upomienky vo výške 4,42 eur. Žalovaná vo výpovedi uviedla, že zmluvu podpísala, keď dostala prvý dôchodok, chcela od žalobcu zníženie splátok, odmietol. Žalovaná vzhľadom na svoje zárobkové, osobné a zdravotné pomery navrhla splátky žalovanej istiny s prísl. vo výške 20 eur alebo 30 eur mesačne. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel v časti uplatnenej istiny vo výške 5 752,89 eur, úrokov vo výške 639,07 eur spolu s 5,25 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 5 752,89 eur od 01. 05. 2016 do zaplata, poplatkov vo výške 4,42 eur a vo zvyšku žalobu zamietol.

9. Súd prvej inštancie v danej právnej veci v otázke právneho posúdenia veci v sporných právnych otázkach (že žalobca po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru nemá nárok na zmluvné úroky) zaujal právny názor s poukazom na ustanovenia § 52 ods.1,2, § 53 ods.1,5, § 54 ods.1,2, § 517 ods.1,2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len OZ), § 3 Nar. vl. SR č. 87/1995 Z. z., § 261 ods.6 písm. d), § 497, § 497, § 499, § 502 ods.1 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1, 2 písm. f), i), j), k), § 11 ods.1 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., že predmetom konania vo veci bol záväzok žalovanej, ktorý vznikol z úverovej zmluvy. I keď sporná zmluva predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka) predmetná zmluva je súčasne

spotrebiteľskou zmluvou a na žalovanú je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka) a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah založený zmluvou o úvere aplikoval súd ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností), ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv). V tejto súvislosti súd upriamil pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.4.2015 (sp. zn. 3MCdo/14/2014), podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou spĺňa charakteristiku štandardných spotrebiteľských zmlúv, ktorých základnou črtou je, že sú pripravené pre spotrebiteľa vopred a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny pred ich uzavretím. Súčasťou zmluvy sú tiež všeobecné obchodné podmienky - úverové zmluvné podmienky, ktoré žalovaná ako dlžník ovplyvniť nemôže, sú pripravené vopred a pre veľký počet spotrebiteľov. Súd preskúmaním zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. ohľadom zákonných náležitostí zmluvy zistil, že preskúmaná zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje správne údaje. Keďže žalovanej bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 7000 eur, pričom žalovaná vychádzajúc zo žalobcom predloženého výpisu čerpania, splátok a úhrad titulom úveru uhradila len časť a to sumu 4773,01 eur, suma 279,72 eur bola započítaná na poplatky, suma 3246,18 eur na zmluvné úroky a suma 1247,11 eur na úroky z omeškania. Preto súd žalobcovi priznal sumu 5752,89 eur titulom istiny, úroky vo výške 639,07 eur (zmluvný úrok do vyhlásenia splatnosti) + poplatky za upomienky vo výške 4,42 eur. Taktiež súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 5752,89 eur od 01.05.2016 do zaplatenia, ku ktorému dňu už žalovaná bola v omeškaní s plnením dlhu. Vo zvyšnej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 2640,98 eur (nebolo jasné ako boli tieto vypočítané, z akej sumy, za aké obdobie) a čo sa týka zmluvného úroku vo výške 19 % ročne zo sumy 5752,89 eur súd v tejto časti považoval žalobu za nedôvodnú, keď vychádzajú z ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. z úradnej povinnosti prihliadol na existenciu skutočností oslabujúcich nárok veriteľa voči spotrebiteľovi. V tejto súvislosti súd dospel k záveru, že žalobca má nárok na zmluvný úrok len do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (ktorej zmysel spočíva v predčasnom zosplatnení záväzku dlžníka z dôvodu porušovania zmluvných povinností dlžníkom), pretože týmto jednostranným právnym úkonom sa pohľadávka veriteľa predčasne stáva splatnou v celom rozsahu. Vzhľadom aj na účel zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnuté peňažné prostriedky, vyhlásením splatnosti úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, stratil žalobca právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej. Podľa názoru súdu dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj z úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. V danej veci žalobca pristúpil k vyhláseniu splatnosti úveru a tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. V tejto súvislosti súd poukazuje i na ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa zmluvné dojednanie, ktoré by zaväzovalo žalovaného k plateniu zmluvných úrokov aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru odchyľovalo od zákona v neprospech spotrebiteľa, pretože by zhoršilo jeho postavenie. S poukazom na uvedené súd (postupujúci podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z.) žalobu v časti uplatneného zmluvného úroku za obdobie odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru do zaplatenia zamietol. Súd dopriňa, že v žiadnom prípade nejde o poskytovanie nepatričnej ochrany nepoctivým dlžníkom, ale jeho záver vyplýva z výkladu vyššie citovaných ustanovení právnych predpisov a na podporu svojej právnej argumentácie súd poukazuje i na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.09.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14, kde ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný výklad rozhodnutia krajského súdu, keď po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru.

10. Úlohou odvolacieho súdu v prípade odvolania odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci je posúdiť, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodne podané, preto je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti podľa ustanovenia § 389 ods.1 písm. b) CSP zrušiť a vec v tejto časti vrátiť súdu prvej inštancie z dôvodov nižšie uvedených.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento odvolací dôvod je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd - neaplikoval príslušnú právnu normu, t.j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu, - aplikoval nesprávnu právnu normu, t.j. namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú, - obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo - správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

12. Ochrana spotrebiteľa v súčasnom právnom poriadku zabezpečuje celý komplex právnych noriem ako verejného práva, tak i práva súkromného. Verejnoprávnu ochranu spotrebiteľa garantuje najmä zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý od 01. 07. 2007 zrušil predtým platný zákon č. 634/1992 Zb., ktorého predmetom je úprava práv spotrebiteľov a povinností výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa a označovanie výrobkov cenami. Naproti tomu súkromnoprávna ochrana spotrebiteľa náleží Občianskemu zákonníku a samostatným zákonom, ktoré boli prijaté v nadväznosti na niektoré smernice Európskej únie, týkajúce sa spotrebiteľov. Právna úprava spotrebiteľov bola výrazným spôsobom posilnená v dôsledku prijatia zák. č. 150/2004 Z. z. počínajúc dňom 01. 04. 2004, kedy bola prvá časť Občianskeho zákonníka doplnená V. hlavou, ktorá v ustanovení § 52 - § 60 upravovala spotrebiteľské zmluvy a osobitný typ spotrebiteľskej zmluvy, spotrebiteľskú zmluvu o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch. V pôvodnom znení ustanovenia § 52 ods. 1 OZ platnom do 31. 12. 2007 sa zákonodarcia pokúsil o vymedzenie spotrebiteľskej zmluvy a podľa tohto spotrebiteľská zmluva musela spĺňať nasledovné pojmové znaky: a) ide o niektorú zo zmluvných typov uvedených v 8. časti OZ, b) zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ a c) spotrebiteľ nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. K zmene vymedzenia spotrebiteľskej zmluvy došlo následne zák. č. 568/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona SNR č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým bolo novelizované ustanovenie § 52 ods. 1 OZ tak, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Zmyslom zavedenia osobitnej úpravy spotrebiteľských zmlúv do právnej úpravy bola teda zvýšená ochrana slabšieho účastníka záväzkových vzťahov, ktoré vznikajú pri predaji tovarov alebo pri poskytovaní služieb, pričom pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určí dodávateľ a spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť s tým, že ide o zmluvu, ktorá sa uzatvára za rovnakých zmluvných podmienok s väčším počtom spotrebiteľov. Spotrebiteľské zmluvy sa preto označujú ako štandardné zmluvy, typové zmluvy alebo zmluvy adhézne, v ktorých zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ. Zákon č.568/2007 Z. z. v novom ods. 2 § 52 OZ zakotvil pravidlo o spôsobe aplikácii ustanovení občianskeho zákona o spotrebiteľských zmluvách a predpísal povinnú aplikáciu tých ustanovení zákona, ktoré upravujú právne vzťahy, v ktorých je účastníkom spotrebiteľ, za podmienky, že tieto ustanovenia sú v jeho prospech s tým, že odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Uvedený zákon, ktorý s účinnosťou od 01. 01. 2008 nahradil ustanovenie § 52 OZ novým znením, v prechodnom ustanovení § 879j OZ zaviedol nepravú spätnosť pôsobnosti tohto zákona. Doterajšie ustanovenie § 52 ods. 2 OZ bolo však nejasné a vyvolávalo viaceré otázky o dôvode jeho zaradenia do zákona, keďže tento nie je uvedený ani v dôvodovej správe, ktorá len konštatuje, že „zavádza absolútnu neplatnosť dojednaní, ktoré obchádzajú ustanovenie o spotrebiteľských zmluvách“. Ako to potvrdila nejednotná rozhodovacia prax súdov, zostalo preto sporné, či zákon pod formuláciou „všetky ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ“ má na mysli len ustanovenia Občianskeho zákonníka alebo aj ustanovenia Obchodného zákonníka a iných zákonov, v ktorých vystupuje v zmluvnom vzťahu spotrebiteľ. Zvlášť vo vzťahu k ustanoveniu §53 OZ, ktoré obsahuje výpočet zmluvných podmienok, ktoré majú za účel ochraňovať spotrebiteľa tým, že zakotvenie neprijateľnej zmluvnej podmienky do zmluvy

je sankcionované absolútnou neplatnosťou takéhoto ustanovenia a vzťahuje sa na všetky druhy a typy zmlúv, v ktorých ako účastníci vystupujú spotrebiteľ a dodávateľ bez ohľadu na to, či daný zmluvný typ upravuje Občiansky zákonník, Obchodný zákonník alebo iný zákon. Jednoznačnú odpoveď prináša až zák. č. 102/2014 Z. z., ktorým sa súčinnosťou od 01. 05. 2014 dopĺňa ustanovenie § 52 ods. 2 OZ o vetu tretiu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy Obchodného práva. Zákonodarcia tak definitívne odstránil doterajšie pochybnosti o tom, ustanovenia ktorého právneho predpisu sa použijú prednostne v právnych vzťahoch, týkajúcich sa spotrebiteľa. Nakoľko právny predpis, ktorého súčasťou uvedené ustanovenie je, nemá prechodné ustanovenia, znamená to, že od jeho účinnosti sa predmetné ustanovenie vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom (porovnaj rozsudok NS SR 3 MCdo 12/2014 z 21. 04.2015, 8 MCdo 1/2014 z 30. 03. 2015). Dosiaľ sa na obchodné spotrebiteľské zmluvy v zmysle § 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vzťahovala úprava o neprijateľných podmienkach. Ide o prelom v pôsobnosti Občianskeho zákonníka vo vzťahu k Obchodnému zákonníku. Podľa tejto úpravy účinnej od 13. júna 2014, bude potrebné pre zmluvy uzatvárané spotrebiteľmi, t. j. spotrebiteľské aj obchodné zmluvy, použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka. Znamená to, že ak si zmluvné strany písomne dohodli v zmysle § 262 OBZ, že sa ich vzťah bude riadiť Obchodným zákonníkom, pre spotrebiteľské zmluvy to bude inak. Rovnako to bude platiť aj pre tzv. absolútne obchody, upravené v § 261 ods. 6 OBZ. Ak sa uzavrie spotrebiteľská zmluva podľa Obchodného zákonníka, keďže v Občianskom zákonníku upravená nie je, tak okrem vymedzenia zmluvného typu a jeho podstatných náležitostí sa na všetko ostatné bude vzťahovať Občiansky zákonník. Ak sa podľa § 262 OBZ dohodne uzavretie spotrebiteľskej zmluvy takého typu, aký upravuje Občiansky zákonník, tak rovnako okrem pojmového vymedzenia a podstatných náležitostí sa bude spravovať Občianskym zákonníkom. Zásadná zmena nastáva v dĺžke premlčacej doby. Podľa Občianskeho zákonníka (§ 101) je všeobecná premlčacia doba trojročná, podľa Obchodného zákonníka štvorročná (§ 397 OBZ). Na uplatnenie práv zo spotrebiteľských zmlúv bude potrebné aplikovať úpravu v Občianskom zákonníku, teda trojročnú premlčaciu dobu.

13. V predmetnej právnej veci nárok žalobcu voči žalovanej vznikol z úverovej zmluvy, ktorú zmluvné strany uzatvorili dňa 25.03.2011 podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorá je podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka absolútnym obchodom, ktorý sa bez ohľadu na charakter účastníkov riadi ustanoveniami tretej časti Obchodného zákonníka. Napriek povahe výlučného obchodného záväzku je však predmetná zmluva o úvere s ohľadom na skutočnosť, že žalovaná ako jedna zo strán tejto zmluvy pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a taktiež vzhľadom na skutočnosť, že zmluva bola žalobcom vopred pripravená, zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a nasl. OZ, na ktorú je potrebné aplikovať normy spotrebiteľského práva a to zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Smernicu rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 a Zákon o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase vzniku právnych vzťahov ako lex specialis a všeobecnú úpravu obsiahnutú v ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Nepochybné je totiž zmluvou typovou, uzatvorenou medzi veriteľom, ktorý bol podnikateľom a predmet konania sa týkal jeho podnikateľskej činnosti (dodávateľ) a žalovanou ako spotrebiteľom, ktorá nemala možnosť jej predformulovaný obsah ovplyvniť a teda pri vzájomnej kontrakcii bola zjavná faktická nerovnosť medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

14. Pokiaľ súd prvej inštancie zaujal právny názor, že žalobca má nárok na zmluvné úroky len do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru vo výške 19 % p. a. (t.j. od 10.06.2014 do 30.04.2016 a od 01.05.2016) a že v časti uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie sumy výške 2.640,98 eur titulom úroku z omeškania je žaloba nedôvodná (keď nie je jasné, ako bola táto suma vypočítaná, z akej sumy, za aké obdobie) odvolací súd dospel k záveru o arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti.

15. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (arbitrárnosť). Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v

ústavnom a zákonnom procesnoprávnym a hmotnoprávnym rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princíпов predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

16. Odvolací súd viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi žalobcu dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti je nepreskúmateľné, pretože nie je zrejmé, z akých myšlienkových úvah vychádzal, keď prijal záver, že žalobca má nárok na zaplatenie zmluvného úroku len do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a potom má nárok len na úroky z omeškania a že v časti uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie sumy výšky 2.640,98 eur titulom úroku z omeškania je žaloba nedôvodná (keď nie je jasné, ako bola táto suma vypočítaná, z akej sumy, za aké obdobie). Odvolací súd v tomto smere poukazuje na obsah spisu, listinné dôkazy predložené žalobcom a špecifikáciu uplatneného právneho nároku žalobcom na č. l. 51 až 70 spisu, keď žalobca tiež uviedol, že žalovaná celkom uhradila sumu 4.773,01 eur, z ktorej bola započítaná suma vo výške 279,72 eur na poplatky, suma vo výške 3.246,18 eur na zmluvné úroky a úroky z omeškania a suma 1.247,11 eur na istinu, že suma vo výške 2.641,09 eur predstavuje úroky a úroky z omeškania po 09.06.2014 do 30.04.2016. Tento svoj vyššie uvedený záver súd prvej inštancie dostatočne právne nedoargumentoval.

17. V danej právnej veci súd prvej inštancie bez procesnej obrany žalovanej sám riešil danosť uplatneného právneho nároku žalobcu na požadovaný zmluvný úrok, ako aj čiastočne úrok z omeškania, keď predtým dospel k záveru, že predmetná zmluva bola platne a riadne uzatvorená. Súd prvej inštancie svoj právny záver o tom, že uplatnený právny nárok žalobcu - požadovaný úrok vo výške 19 % ročne z istiny po zosplatnení úveru žalobcovi nepatrí, odôvodnil s poukazom na akceptovanie názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Ústavným súdom SR vo veci sp. zn. IV ÚS 476/2012. Súd prvej inštancie sám právnou argumentáciu k uvedenému právnemu záveru nepodal. Odvolací súd mal za to, že rozhodnutie ohľadom tohto právneho záveru súdu prvej inštancie stranám sporu náležite dané nebolo, čo robí jeho rozhodnutie arbitrárnym a nepreskúmateľným. Súd prvej inštancie sa tiež nevysporiadal v dôvodoch svojho rozhodnutia s tým, ako bola povinnosť platenia požadovaného úroku v zmluvnom vzťahu medzi stranami sporu dojednaná s ohľadom na uzatvorenú zmluvu a jej neoddeliteľnú súčasť (predložené všeobecné obchodné podmienky, obchodné podmienky žalobcu), čo predstavuje v žalobe žalobcom uplatnená suma 2.640,98 eur, ako aj v doplnení žaloby (na č. l. 54 spisu) suma 2.641,09 eur s ohľadom na listinné dôkazy žalobcu predložené v spore.

18. Arbitrárnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti mala za následok, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti podľa § 389 písm. b) CSP a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie viazaný vyššie uvedeným názorom odvolacieho súdu vec opätovne preskúma, oboznámi sa s obsahom zmluvy a Všeobecnými obchodnými podmienkami, Obchodnými podmienkami vrátane dojednaní o dôsledkoch vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, posúdi správnosť a dôvodnosť žalobcom uplatnených nárokov, vyporiadajúc sa s odvolacími námietkami odvolateľa.

19. Odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie, že súd prvej inštancie pri posudzovaní nároku žalobcu vychádzal z ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa účinného v čase rozhodovania, avšak odvolací súd musí v rámci svojej rozhodovacej činnosti prihliadať aj na nález Ústavného súdu SR zo dňa 05. februára 2018, sp. zn. PL. ÚS 11/2016, ktorý bol vyhlásený v Zbierke zákonov SR dňa 27.

09. 2018 a ktorým vyslovil, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Hoci ústava a zákon o ústavnom súde nemajú výslovné ustanovenia o hmotnoprávných účinkoch nálezu o nesúlade vydaného pred právoplatným skončením konania, treba dôjsť k jednoznačnému záveru, že v týchto veciach nastávajú hmotnoprávne účinky pre všetkých účastníkov konania ex tunc. Ak sa totiž tieto účinky prejavujú ex tunc vo veciach judikovaných právoplatne pred uverejnením nálezu, potom a fortiori to musí tak byť vo veciach neskončených právoplatne v momente uverejnenia nálezu o nesúlade. Opačný výklad je priamym popretím princípu zachovávanía ústavnosti a zároveň neprípustným absolutizovaním princípu právnej istoty (nález Ústavného súdu SR z 20. decembra 2006 sp. zn. I. ÚS 316/06-37). Dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky stráca ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinnosť. Ak Národná rada Slovenskej republiky neuvedie ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov do súladu s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, stráca po šiestich mesiacoch od vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky platnosť.

20. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto rozhodnutí je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods.2 CSP). V ďalšom konaní súd prvej inštancie bude postupovať tak, ako je vyššie uvedené odvolacím súdom.

21. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie o náhrade trov konania (§ 396 ods. 3 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).